

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

וַיֹּדְבֶר יי' אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר. (שמות כה) דְּבַר אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ

אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ וְגו'. רבי חייא פתח, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב
בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלוֹתוֹ, כִּמְה
חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דְּאֶתְרַעֵי בְּהוּ, וּבְעָא לְאֶתְדַבְּקָא בְּהוּ,
וּלְאֶתְקַשְׁרָא עִמָּהוּן. וְעָבִיד לְהוּן עֲמָא יַחֲדָאִי
בְּעֻלְמָא, דְּכַתִּיב, (שמואל ב ז) וּמִי כְעֻמָּךְ כִּי־יִשְׂרָאֵל
גֹּי אֶחָד בְּאֶרֶץ, וְאֵינֹון אֶתְרַעֵי בֵּיהּ, וְאֶתְקַשְׁרֹון
בֵּיהּ. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה.
וְכַתִּיב (דף קכ"ו ע"ב) (דברים לב) כִּי חָלַק יי' עִמּוֹ. וַיַּהֲב
לְשָׂאָר עֲמִין שׁוֹלְטָנִין רַבְרָבִין מְמַנֵּן עַל־יְהוּ,
וְהוּא נָטִיל לְחֻלְקִיהּ יִשְׂרָאֵל.

רבי שמעון פתח, (שיר השירים ו) מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה
כְּמוֹ שָׁחַר יָפָה כְּלָבָנָה בָּרָה כַּחֲמָה אִיוֹמָה
כְּנֻדְגָלוֹת. מִי זֹאת, רַזָּא דְתָרִין עֲלָמִין מִתְחַבְּרִין
כַּחֲדָא, וְדָא הוּא עוֹלָם וְעוֹלָם. מ"י: הָא
אוּקִימָנָא דְרָגָא עֲלָאָה לְעִילָא, שִׁירוּתָא
דְּקִימָא בְּשִׁאֲלָתָא, וְאֶקְרִי מ"י, כִּמְה דְּאֶת
אֲמֵר (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָּרָא
אֵלֶּה. זא"ת: דְּרָגָא תַתָּאָה לְתַתָּא, עֲלָמָא
תַתָּאָה. וְתַרוּוִיָּהּ, תָּרִין עֲלָמִין כַּחֲבוּרָא חָדָא,
בְּקַשְׁוֹרָא חָדָא כַּחֲדָא.

הַנִּשְׁקָפָה: כַּד מִתְחַבְּרִין תַּרוּוִיָּהּ כַּחֲדָא. כְּמוֹ
שָׁחַר: כַּד בְּעֵיָא שְׁחִירוּתָא לְאַנְהָרָא
וּלְבָתֵּר אֶתְנַהִיר כְּסִיְהָרָא, כַּד (כְּנִישׁ) בְּטִשׁ בְּה
נְהִירוֹ דְּשִׁמְשָׁא. וּלְבָתֵּר כְּשִׁמְשָׁא, כַּד קִימָא
סִיְהָרָא בְּשִׁלִּימוֹ. אִיוֹמָה: תְּקִיפָא, לְאַגְנָא עַל
כָּלָא. דְּהָא כַּדִּין אֵית לָהּ שְׁלִימוֹ וְתְקִיפּוֹ,
לְמַעַבְד חִילָא.

פְּרִשְׁת תְּרוּמָה

וַיֹּדְבֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר. דְּבַר
אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה
מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ וְגו'.
רבי חייא פתח, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב
בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלוֹתוֹ. כִּמְה
חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהַתְּרֻמָּה בָּהֶם וְרָצָה
לְהַדְבִּק בָּהֶם וּלְהַתְקַשֵּׁר עִמָּם,
וְעֲשֶׂה אוֹתָם עִם יְחִידֵי בְּעוֹלָם,
שְׁכָתוֹב (שמואל ב ז) וּמִי כְעֻמָּךְ
כִּי־יִשְׂרָאֵל גֹּי אֶחָד בְּאֶרֶץ, וְהֵם
הַתְּרַצוּ כוּ וְהַתְקַשְׁרוּ כוּ. זְהוּ
שְׁכָתוֹב כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה,
וְכָתוֹב (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ.
וְנָתַן לְשָׂאָר הָעַמִּים שְׁלִיטִים
גְּדוּלִּים מְמַנִּים עֲלֵיהֶם, וְהוּא נָטִיל
אֶת יִשְׂרָאֵל לְחֻלְקוֹ.

רבי שמעון פתח, (שיר השירים ו) מִי
זֹאת הַנִּשְׁקָפָה כְּמוֹ שָׁחַר יָפָה
כְּלָבָנָה בָּרָה כַּחֲמָה אִיוֹמָה
כְּנֻדְגָלוֹת. מִי זֹאת - סוּד שֶׁל שְׁנֵי
עוֹלָמוֹת מְחַבְּרִים כַּאֲחֵד, וְזֶה הוּא
עוֹלָם וְעוֹלָם. מ"י - הָרִי בְּאֶרְנוֹהָ
דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה לְמַעְלָה, רְאשִׁית
שְׁעוּמָדָת לְשִׁאֲלָה, וְנִקְרָאת מ"י,
כְּמוֹ שְׁנֵאֲמֵר (ישעיה מ) שָׂאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָּרָא אֵלֶּה. זא"ת
- דְּרָגָה תַּחְתּוֹנָה לְמַטָּה, עוֹלָם
תַּחְתּוֹן. וְשְׁנֵיָהֶם שְׁנֵי עוֹלָמוֹת
כַּחֲבוּר אֶחָד, בְּקַשְׁר אֶחָד כַּאֲחֵד.
הַנִּשְׁקָפָה - כְּשִׁמְשׁוֹת בְּרִים שְׁנֵיָהֶם
כַּאֲחֵד. כְּמוֹ שָׁחַר - כְּשִׁרְוֹצָה
הַשָּׁחַר לְהָאִיר, וְאַחֵר כֶּף נְאוּר
כְּלָבָנָה, כְּשִׁמְפָּה (כְּשׁוֹבֵס) כּוּ אוּר
הַשֶּׁמֶשׁ. וְאַחֵר כֶּף כְּשִׁמְשׁ,
כְּשִׁעוּמָדָת הַלָּבָנָה בְּשִׁלְמוֹת.
אִיוֹמָה - תְּקִיפָה לְהִגָּן עַל הַכֹּל,
שְׁהִי אִזּוּ יֵשׁ לָהּ שְׁלֵמוֹת וְתִקְוָה
לַעֲשׂוֹת חֵיל.

וְלִזְכּוּתָהּ חֵלֶל מִהָעוֹלָם הַעֲלִיזוֹן עַל
יְדֵי יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם, שֶׁחִבֵּר אוֹתָם
כְּאַחֵד. חִבֵּר אוֹתָם כְּאַחֵד לְמַעַלָּה,
וְחִבֵּר אוֹתָם כְּאַחֵד לְמַטָּה, וּמִשָּׁם
יֵצְאוּ שְׁנֵי עֶשֶׂר שְׁבָטִים קְדוֹשִׁים
כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. יַעֲקֹב שֶׁהָיָה שֶׁלֵּם
הַכְּנִיס אֶהְבָּה בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְנֵי. שָׂאָר בְּנֵי אָדָם שְׁעוֹשִׁים,
כִּף מַגְלִים עֲרִיזוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה,
גּוֹרְמִים יְרִיבוֹת בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת
וְגּוֹרְמִים פְּרוּד. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ויקרא
יח) וְאִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ לֹא תִקַּח
לְצֶרֶר, שֶׁנֶּשְׁעוֹשׁוֹת יְרִיבוֹת זֶה לְזֶה.

וְאִם תֹּאמַר, (בראשית ל) וַתִּקְנֶנָּה רַחֵל בְּאַחֲוֹתָהּ. הַכִּי
הוּא וְדָאִי דְהָא עֲלֵמָא תַתָּא, כָּל
תִּיאֻבָּתָהּ לָאו אִיהוּ, אֲלֵא בְּגִין לְמִיָּהוּי כְּגִוּוֹנָא
דְּעֲלֵמָא עֲלָא, וּלְמִירַת דְּיוֹכְתָּהּ. בְּדוּכְתָּא
אַחְרָא קִנְאַת סוֹפְרִים אֶסְגִּיאת חֲכָמָתָא, וְהִכָּא
קִנְאַת סוֹפְרִין, בְּגִין דְּאִית סֵפֶר וְסֵפֶר, אֶסְגִּיאוּ
מְשִׁיכוּ דְחֲכָמָתָא (עֲלָא) לְגַבִּייהוּ. (נ"א וְעַל דָּא יַעֲקֹב
הַשְּׁלֵם כו').

וְעַם כָּל דָּא, אֲפִילוּ יַעֲקֹב לָא אֶשְׁלִים לְגַבִּייהוּ
כְּדָקָא חֲזִי. שָׂאָר בְּנֵי עֲלֵמָא, גְּרָמִין דְּכִבּוּ,
וְגְרָמִין פְּרוּדָא, וּמַגְלִין עֲרִיין דְּכֻלָּא, עֲרִיין
דְּעִילָא וְתַתָּא. וּבְרָזָא דָּא אִית רָזָא דְּעֲרִיין,
עֲרִיין דְּאִימָא וּבְרָתָא, וְכֻלָּא בְּרָזָא חֲדָא. מִי
זֹאת אֶתְקִרוּן אַחְתָּן, בְּגִין דְּאִינוּן בְּאַחְוָה
וּבְרַחֲמֵימוּ, וּבְחִבּוּרָא דְרַעוּתָא. וְאֶקְרוּן אִמָּא
וּבְרָתָא. מָאן דְּגַלִּי עֲרִייתָהוֹן, לִית לִיה חוּלְקָא
לְעֲלֵמָא דְּאִתִּי, וְלִית לִיה חוּלְקָא בְּמַהִימְנוּתָא.

תָּא חֲזִי, כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ, רָזָא עֲלָא
לְעִילָא. כִּיּוֹן דְּאֶשְׁלִים, וְאֶקְרִי יִשְׂרָאֵל,
כִּדִּין לְסִגְלָתוֹ, נִטִּיל כָּלָא בְּכָל סְטָרִין, וְנִטִּיל
לְעִילָא וְנִטִּיל לְתַתָּא, וְאֶשְׁתַּלִּים בְּכֻלָּא.

וְלִזְכּוּתָהּ חֵלֶל מִהָעוֹלָם הַעֲלִיזוֹן עַל
יְדֵי יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם, שֶׁחִבֵּר אוֹתָם
כְּאַחֵד. חִבֵּר אוֹתָם כְּאַחֵד לְמַעַלָּה,
וְחִבֵּר אוֹתָם כְּאַחֵד לְמַטָּה, וּמִשָּׁם
יֵצְאוּ שְׁנֵי עֶשֶׂר שְׁבָטִים קְדוֹשִׁים
כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. יַעֲקֹב שֶׁהָיָה שֶׁלֵּם
הַכְּנִיס אֶהְבָּה בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְנֵי. שָׂאָר בְּנֵי אָדָם שְׁעוֹשִׁים,
כִּף מַגְלִים עֲרִיזוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה,
גּוֹרְמִים יְרִיבוֹת בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת
וְגּוֹרְמִים פְּרוּד. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ויקרא
יח) וְאִשָּׁה אֶל אַחֲתָהּ לֹא תִקַּח
לְצֶרֶר, שֶׁנֶּשְׁעוֹשׁוֹת יְרִיבוֹת זֶה לְזֶה.

וְאִם תֹּאמַר, (בראשית ל) וַתִּקְנֶנָּה רַחֵל בְּאַחֲוֹתָהּ. הַכִּי
הוּא וְדָאִי דְהָא עֲלֵמָא תַתָּא, כָּל
תִּיאֻבָּתָהּ לָאו אִיהוּ, אֲלֵא בְּגִין לְמִיָּהוּי כְּגִוּוֹנָא
דְּעֲלֵמָא עֲלָא, וּלְמִירַת דְּיוֹכְתָּהּ. בְּדוּכְתָּא
אַחְרָא קִנְאַת סוֹפְרִים אֶסְגִּיאת חֲכָמָתָא, וְהִכָּא
קִנְאַת סוֹפְרִין, בְּגִין דְּאִית סֵפֶר וְסֵפֶר, אֶסְגִּיאוּ
מְשִׁיכוּ דְחֲכָמָתָא (עֲלָא) לְגַבִּייהוּ. (נ"א וְעַל דָּא יַעֲקֹב
הַשְּׁלֵם כו').

וְעַם כָּל דָּא, אֲפִילוּ יַעֲקֹב לָא אֶשְׁלִים לְגַבִּייהוּ
כְּדָקָא חֲזִי. שָׂאָר בְּנֵי עֲלֵמָא, גְּרָמִין דְּכִבּוּ,
וְגְרָמִין פְּרוּדָא, וּמַגְלִין עֲרִיין דְּכֻלָּא, עֲרִיין
דְּעִילָא וְתַתָּא. וּבְרָזָא דָּא אִית רָזָא דְּעֲרִיין,
עֲרִיין דְּאִימָא וּבְרָתָא, וְכֻלָּא בְּרָזָא חֲדָא. מִי
זֹאת אֶתְקִרוּן אַחְתָּן, בְּגִין דְּאִינוּן בְּאַחְוָה
וּבְרַחֲמֵימוּ, וּבְחִבּוּרָא דְרַעוּתָא. וְאֶקְרוּן אִמָּא
וּבְרָתָא. מָאן דְּגַלִּי עֲרִייתָהוֹן, לִית לִיה חוּלְקָא
לְעֲלֵמָא דְּאִתִּי, וְלִית לִיה חוּלְקָא בְּמַהִימְנוּתָא.